

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Merourea si Sambet'a, F6iea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidiecteri, or 3 galbini mon. suast6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 101.

Brasiovu, 19. Octombro 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Inmormentarea poet. laur. Andreiu Muresianu.

(Urmare si Capetu din Nru tr.)

Dupa finirea oratiunei funebreale mai multi negutiatori, brasioveni venerabili, redicara cu bratiile sale sicriniulu, angust'a aceea camarutia pentru remasitiile genialului nostru poetu, — inspiratiunei caruia nu era de ajunsu neci ceriulu neci pamentulu, neci vaile, neci muntii, neci seraculu, neci bogatulu, neci faptele tote ci numai facendele umanitatiei, numai sublimitatea idealismului, — si punendulu pe curicululu ultimei carutiaru catra cas'a eternitatii, trasu de siese cai imbracati in negru, incepu a'i precede conductulu, mai antaiu alu tenerimei scolastice cu corpurile profesorali, si music'a capelei cetatiene inainte, apoi vreo 20 de insi juni si barbati din asiá numit'a „Reuniune gimnastica romana*) brasiovena“ cu t6rtie si dec6re conductuala incungiurau si precedeau sicriulu, dupa care urmau rudeniile, si POD. Prota Popazu cu alti vreo cativa preoti, negutiatorimea, secsulu frumosu, inchidienduse conductulu cu mai multe carete.

In ordinea ac6sta se petrecu repausatulu pana in cimeteriulu besericeu dela „Sant'a Treime“ de pe Toicile; unde asiedianduse in sinulu mamei lui Brutus, in sinulu pamentului, i se si redica de pe peptulu mormentului unu monumentu idealu, prin decantarea unei Apoteose improvizate de referintele si declamate de acelasiu**); si mai udanduse mormentulu cu lacrimi de dorere si reverire de catra gelnicii petrecatori, in credintia, ca amu facutu totu — catu ne a statu prin potentia — spre a suplini asteptarile si a representa oblegamintea ce ni s'a concediutu in consciintia de pretensiunile si presupunerile natiunei, platindu primulu tributulu de recunoscintia in loculu ei remasitiiloru celui ce si a sciutu densei depura tributulu fapteloru sale, pana ce trai in vieia, ei mai inaltiamu in numele natiunei si alu posteritatii unu: Etern'a lui pomenire si fiai tieren'a usi6ra!!!

In fine nu ne potemu conteni, a nu esprime in loculu repausatului multiamita publica multu onorabilulu negutiatoriu, representantu si curatoru besericeu, D. Radu Radovicu, care cu deosebita parabilitate si a intinsu man'a de ajutoriu la esecutarea acestei ultime detorintie catra repausatulu, urandui t6ta fericirea si totu binele. —

*) Merita a esi in publicu resolvarea junimei romane din Brasiovu spre a se esercia in 6rele de s6ra in esercitie gimnastice suptu conducerea D. architectu si deodata si gimnasticu romanu Teclu, — unu june din Brasiovu, care intre gimnasticii Germaniei fu mai antiertiu premiatu pentru raritatea distinctiunei sale gimnastice, la care adauge acumu si unu meritulu, ca a datu iniciativ'a spre a se deprinde si tenerimea scolastica romana de aici in esercitii gimnastice fara vreo gratificare. Dorimu din sufletu, c6 se se afle patroni de ajunsu, cari se introduca in acelea scoli si desemnulu si music'a, fara cari crescerea moderna vine 6recumu defectu6sa.

**) Se va publica in F6i'a viit6ria.

Totu deodata mai adaugemu si Trasurile fundamentali din biografi'a repausatului.

Andreiu Muresianu, nascutu in 16. Noembrie 1816 in orasiulu Bistritia din parinti libertini: Teodoru si Eftimia, de profesiune morariu, pntr. sc6rtia argesit6ria. Originea Muresianiloru se trage din Maramuresiu, leaganulu Dragosidiloru, din familia nobila, a carei patru frati, adeca strabunii loru, venira si se asiediara in partile nordice ale Ardealului: Rebrisi6ra, Nimigea, Feleaca si Jenciu de pe Campia, dela cari se tragu Muresienii de adi, cari s'au ramuritu preste tote tienuturile acele. — Geniulu lui Andreiu Muresianu se arat6 de timpuriu in fruntea lui cea'nalta si temperamentulu lui celu sancuinicu colericu. Neaflanduse sc6la romana pe atunci, unu granitiaru din Valea Rocnei Danila Dobasiu ei suplini loculu de magistru in primii ani ai copilariei. De aci frecuent6 sc6lele normali locale; ear' studiele gimnasiale le absolvi in gimnasiulu P. P. Piaristi din Bistritia, unde talentele lui cele eminente si purtarea lui cea esemplaria atrasera la sene iubirea magistriloru sei intru atata, incatu elu intre grafi si baroni purt6 primatulu in sc6la, secerandu calcule necurmatu de eminentia.

La consiliulu mosiuseu si alu Protei Maioru din Bistritia a mersu la Blasiu, unde absolvi studiale filosofice precumu si teologi'a de 4 ani cu distinctiune in publicu cunoscuta, secerandu onorile cele mai alese intre confratii si consodalii sei de litere.

Abia esi din teologia in a. 1838, si in lips'a cea mare, ce se afl6 pre atunci in Brasiovu de 6meni invetiati, cari punendu umerulu unii cu altii se propage scienti'a si cultur'a intre fiii natiunei romane, fu in acelasiu anu chiamatu de negutiatori prin barbati loru c6 invetiatoriu la sc6l'a capelei din cetate, de unde dupa-ce dovedi harnici'a si energic'a lui activitate fu chiamatu in an. 1839 in calitate de profesoru la gimnasiulu rom.-cath. de aici, c6 punendu umeru la umeru cu voruseu —, profesoriulu de acolo, se p6ta servi nu numai statului si omenirei, ci totudeodata si natiunei sale, ai carei fiii din partile aceste numai acolo aveau refugiu de desvoltare si crescere in cultura m. nalta.

Suptu acestu timpu c6 colucatoriu la Red. Gazetei de Transilvani'a esi si in publicu cu poesiile si lucrarile sale incependu inca de pela anulu 1839 — 40. C6 profesoriu gimnasialu la romano-catholici si dela 14. Ianuariu 1846, Nru. aulicu transilv. 207, redicanduse gimnasiulu acesta la gimnasiu regiu, c6 profesoru regescu secer6 necurmatu multumirea si laud'a superioriloru precumu si recunoscintia discipliloru si a parintiloru loru, dovedindu si aici activitatea si harnici'a s'a;

La a. 1850 susutienendu concursulu pentru translatoru la regiulu guberniu, reusi translatoru si redactoru foiei legiloru provinciale la in. guberniu, cu caracteru si clasa de dieta de c. r. concipistu guberniale, in care calitate cumu s'a purtatu, martore sunt archivele c. r. guberniu; martore suspinele alinate ale multoru fosti asupriti, si de elu ajutati, martora junimea studi6sa, pre care o conducea cu svadulu si ajutoriulu seu. Nece in tempulu acest'a nu si-a parasitu laureatulu nostru

poetu lir'a s'a; paginile Fóiei pentru minte etc. inca sunt martore doveditorie de geniulu seu poeticu si de ingeniós'a s'a activitate de pe aceste timpuri de si su nume de eremitulu din Carpati; cumca nu-si parasi lir'a nece dupa acést'a, martore voru esi la lumina inca si alte feturi ale ingeniului seu.

Cá literatoru si natiunalistu, marturisésca in loculu meu natiunea, care i-a suptu semtirile, si i-a encomisatu scrierile. Dintre care, inca pre la a. 1842 dede la lumina unulu deintre cele mai necesarie opuri pentru bun'a crescere in cerculu familiei sub titlulu: „Icón'a crescerei etc.“ dein care a impartitu si gratisu la ambele regimente de romani cate 100 esemplarie. La a. 1862 la necurmatele provocari din partea celoru mai renumiti barbati ai natiunei nóstre, si-a datu la lumina primulu tomu alu Poesieloru sale, pre care natiunea le pastréza cá unu suveniru si odoru, decatu care altulu in feliulu seu nu mai are; si on. Asociatiune romana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu etc. si-a tienutu de sant'a detorintia a incununa cu unu premiu opulu laureatulu acestui poetu romanu.

Inainte de a cadé in ból'a, ce-i curmà scump'a viétia, isi mai supuse umerii si la giganticulu opu, ba a si tradusu aprópe la 50 de cóle dein analele lui Tacitus, mai tóte, pre care viitoriulu le va scóte la lumina. Pana a nu fini deplinu acést'a lucrare cadu într'o bóla escata din iritatiune nervósa, unu feliu de friguri in nerve si creri, din care cauza adeseori isi perdea firulu discursului, fara inse asi fi perdutu vrodota din anima mult'a ingrijire pentru fericirea natiunei sale, de care si in visuri se ocupá, care apoi mai nutrita de multe alte neajunse, vetamatórie superari si ingrijiri de viitoriu, isi totu inainta capritiele sale, pana candu in 12/24. Oct. 1863 la 10 óre de nópte i- curmà firulu vietiei spre doliulu natiunei, alu familiei, rudeniiloru, amiciloru si cunoscutiloru lui, fara cá se fi diacutu mai indelungatu de vreo 2 septemani in patulu mortii.

Acestea sunt trasurile cele mai fundamentali ale biografiei acestui barbatu, ér' adiunctele vietii si ale activitatii sale se voru intretiese cu alta ocaziune, candu vomu poté dispune de mai multu timpu, potendune afla vreunu colaboratoru la Foi. — Pana atunci primesce, iubita natiune acést'a onorare a fiiului teu, cá documentu din partene, ca cu cata scumpatate si gealuzia faciá cu alte natiuni, te adoramu, in oatu nu potumu omite nemica, — din cele ce ne stetera prin potiintia, cá se nu ti se poté casiuna cumuva din partea strainiloru vreo imputare de indiferentismu si nematuritate — a ta séu a unoru fiii ai tei, cumuca dór' inca nu au ajunsu la acelu gradu de cultura, incatu fara catu de pucina privintia or alegere stangace se sciá de ajunsu pretiui pe barbati, intru caritu bine ai voitu, si cari postspunu tóte pentru binele viitoriulu teu.

Brasiovu in 27. Oct. 1863.

Red.

Diet'a Transilvaniei.

Siedinti'a XLII. din 8. Octobre.

(Vedi-o in Nr. 94, pag. 336.) ear' din reportulu comitetulu despre provocarea pentru tramiterea la senatulu imper., in urma provocarei in. rescriptu imp. din Ischel cu datu 27. Sept. 1863 (vedi Fói'a Nr. 26 — 1863) aflamu de cuviintia a mai atrage aci numai punctulu c) care suna asia:

„Resultatulu acestei alegeri (care o recomenda comitetulu) se va substerne Mai. Sale spre cunoscintia prin o representatiune, in care se va esprima totudeodata si rogarea, cá Mai. S'a se se indure prégratiosu a dispune, cá se sosésca catu mai curundu la dieta alu patrulea si alu cincilea proiectu alu regimului.

Datulu reportulu e din 5. Oct. 1863.

Subscrisi: Al. St. Siuluriu cá presiedinte.

Mich. Binder cá referinte.

Obert nu poté partini propunerea comitetulu, fiinduca nu se observédia form'a, apoi primindu numai neconditionatu alegerea dep. la sen. imp. amu dá in manile dusimaniloru unitatii imperiului o sabia cu doue tasiuri; de acea pune conditiune, cá in representatiunea la Maiestate diet'a se si reserve dreptu de a statori modalitatea tramiterei la senatulu imper. pe cale constitutionalu.

Schneider primesce reportulu comitetulu, cá se se aléga fara conditiune; altufeliu cu Obert.

Schnell aduce inainte, ca si aceea e o pedeca la tramiterea instantanea la sen. imp., ca art. de lege despre inarticularea natiunei romane inca nu e sanctionatu, asia dara

mai nainte se se faca o lege, fia si provisoriu, ca ci fiindu diet'a necompleta (strigari: ho! ho!) bancele scestea góle ar' fi unu feliu de protestu mutu in contra unei lucrari pripite.

Branu de Lemény (vedi Nr. tr.)

Wittstock in contra comitetulu, fiinduca regimulu n'a observatu form'a, cá se tramita mai antaiu unu proiectu de lege la dieta, ci a tramisu numai o provocare, unu mandatu, apoi neci comitetulu n'a facutu proiectu de lege, — si se alatura lui Obert, ca altufeliu s'ar imputá dietei, ca a lasatu de si a scapatu dreptulu legislatiunei din mana.

Schuler si Binder inca sustienu propunerea lui Obert precumu si Fogarasy, care adauge, ca alegerea de acumu se face numai ad hoc.

Rannicher dice, ca dupa-ce diet'a de atatea ori a recunoscutu necesitatea tramiterei la senatulu imperialu, astadi nu se poté jertfi esinti'a lucrului pentru formalitatea inechita, formalitatea trebue se via dupa progresulu acest'a; Transilvani'a are interesu pentru inlesnirile sale se tramita la sen. imperialu, ast'a e esinti'a lucrului. De altumintrea nu e in contra parerei lui Obert, dar' protestédia in contr'a adausului lui Wittstock privitoriu la plangerea s'a cea nejustificata despre angustarea drepturiloru constitutionale ale tieri. Desbaterea acést'a se amana si se cetesce protocolulu fininduse siedinti'a.

Siedinti'a XLIII. din 9. Oct.

(Vedi-o in Nr. Gazetei 94 pag. 364).

Indata dupa cetirea protocolulu se da cuventu lui Puscariu: care dupa introducere cuventéza asia:

Domniloru! De si debaterile de eri avéu unu caracteru fórte seriosu, ai óresi-cumu plinu de ingrijire, dar' totusi avemu mangaitóri'a satisfactiune, ca vointi'a cea tare de a tramite deputati la senatulu imperiale au fostu generala (Bravo!) si intru adeveru Dloru, acést'a dupa precedintiele, ce au avutu inalt'a casa, nece nu se poté altumintrea.

Acést'a vointia noi o amu manifestatu atatu cu ocaziunea adresei catra Mai. S'a catu si cu alte ocaziuni, — ba ce e mai multu, cu ocaziunea inarticularei diplomei din 20. Oct. 1860 si a patentei din 26. Febr. 1861. Vointi'a acést'a o amu facutu lege obligatória pentru noi.

De aceea la obieptulu dilei potu veni numai doue obiepte pentru noi la intrebare.

Mai anteu, vremu noi se tramitemu deput. ai Transilvaniei la senatulu imperiale si pana atunci, pana candu tramiterea acést'a se va regulá prin o lege formalu, adeca vremu noi se tramitemu deputati dupa cumu s'a esprimat unu ilustru deputatu, ad hoc?

A dou'a, vremu noi se tramitemu dupa modalitatea aflata de comitetulu dietale?

In privinti'a acést'a trebue se'mi dau parerea, ca intrebarea acést'a este deslegata, pentruca, candu ni s'au cetitn inaltulu rescriptu ddo Ischl, 27. Sept. 1863, atunci nu numai unanimu ne amu dechiaratu, ca vomu tramite ad hoc deputati la senatulu imperialu, dara totu deodata amu desemnatu acestu obieptu de urgente. (Asia e!)

Asia dara Dloru! a mai amaná lucrulu prin amendamente — prin preseryari in contr'a forme, noi insine amu veni in contradicere, ce se apropia de unu feliu de lasitate.

Asia nu me potu invoii neci cu parerea lui Wittstock, neci cu a lui Obert, cá noi se facemu unu conclusu speciale asupra unei perservari in contra prejudiciloru ce ar poté urmá din conclusulu acest'a. pentruca insusi pré-inaltulu rescriptu a avutu grije de acést'a preservare, in cuventele, care suna asia: citéza.

Aceste, Dloru, sunt cuvinte chiare si precise, aceste cuprindu in sene tóta reservá, — aceste cuvinte ne potu mulcomi Dloru, ne potu odichni indestulu, cu atata mai vertosu, cu catu D. aparatoriu alu regimului Rannicher fórte bine si fórte potrivit ne-au aratatu, ca diet'a Transilvaniei in mai multe renduri a venitu in asemenea casu, unde ea a adusu si totudeodata in co'ntielegere cu principele a esecutatu conclusulu fara articulu de lege legatu cu barsionu rosu si cu pecete de auru.

Principiulu constitutionalu prin acést'a nu s'a vatematu neci odata, si ar fi de prisosu Dloru, cá astufeliu de conclusu se mérga in form'a unui articlu de lege provediutu cu tóte siablónele lui, pentruca indata dupa-ce lu esecutam si incetéza.

Unu articulu de lege, imbracatu in tóte formele lui, are numai pentru acelu casu intielesu, ca are se aiba o valóre continuu si se dureze pentru timpu mai delungatu.

De aceea nu me potu uni neci cu propunerea Dlui eppu

Fogarasy, cá inalt'a casa se hotarésca, eumuca tramiterea deputatiloru la senatulu imperiale ar fi numai ad hoc.

Determinatiunea dietei de a tramite reprezentantii sei la senatulu imperialu nu este numai ad hoc, pentruca noi amu inarticulatu inaltele acte, adeca diplom'a din 20. Oct. 1860 si patent'a din 26. Fauru 1861 in legile patriei nóstre, prin care Ardealulu tramite deputati la senatulu imperiale nu ad hoc ci continue; (Bravo! Sehr gut!) ad hoc se póte reduce numai la modalitatea, cu care avemu se tramitemu deputati acum'a de astadata, adeca pana atunci, pana ce vomu incheié o lege formale. (Bravo! Asia e!)

Apoi, Dloru! trebuie se consideramu si aceea, cumuca patent'a din 26. Fauru 1861 a prevediutu si astufeliu de casuri, candu diet'a nu ar fi in acea pusetiune de a tramite din dieta deputatii sei la senatulu imp., atunci dicu, e prevediutu si hotaritu, cá se tramita deosebitele parti ale tierii si deosebitele cetati.

Acumu se punemu casulu acel'a, ca regimului iar' placé se chiamo din deosebitele parti ale tierii barbati in senatulu imperiale, intrebu: Trebuie la acést'a unu feliu de articulu de lege, imbracatu cu tóte formalitatile lui? Nu, Dloru! pentruca amu perdutu cu discussiuni superflue mai 24 de óre si 24 de óre pentru 30 mil. facu seculi intregi, se ne grabimu, pentruca acolo ne astépta imperiulu intregu, ne astépta interesulu patriei nóstre, ne astépta binele locuitoriloru si alu mandantiloru nostri, se mergemu Dloru, ca acolo ne astépta deslegarea cestiunei despre introducerea noului sistemu de contributiune si despre o modalitate mai suferibile de incasare, acolo ne astépta cestiunea drumului de feru, si deslegarea mai multoru cestiuni in privinti'a oblegamentului de a militá, dupa cumu tóte aceste bine le-a desvoltatu D. deputatu Schuller, se ne grabimu, Dloru! ca vedemu, ca giuru impregiurulu nostru poterile spirituali mergu, trecu cu abore si electru fara asteptare, pe candu noi perdem atata timpu „de lana caprina“ (Bravo!) perdemu timpulu si ne portamu intocm'a, precumu face fat'a mare, care vré din tóta anim'a se se marite, eara, candu o duce la beserica ea face totu felulu de carcofele.

Se ne aratamu, ca suntemu barbati, se ne aratamu, ca noi legislatorii damu dovada, ca aceea ce hotarimu, cei d'antaiu vremu se o si implinimu, se nu cademu in proverbiulu acela, ca „celu ce nu vré se cóca cerne tóta diu'a, ci mai vertosu se damu dovada de proverbiulu „bis dat, qui cito dat.“ —

Se'mi iertati acumu in puține cuvinte a'mi dá parerea in genere si asupra elaboratului comitetului dietale.

Noi amu primitu patent'a din 26. Fauru 1861, in care apriatu e scrisu in §. 7, cumuca diet'a prin voturi se-si aléga deputatii sei cu privire la deosebitele despartiaminte.

Acumu póte, ca ar fi fostu mai cu consciintia, cá se observamu si noi acést'a modalitate. Aci póte, ca ar avé locu mirarea Dlui Wittstock, ca elu nu pricepe, ca de ce regimulu a recomandat toc'm'a acést'a modalitate.

Eu me incumetu a gaci, pentru ce regimulu a propusu acést'a modalitate: E cunoscutu lucru, ca ori si eumu va fi organismulu dietei ardeleni, interesele celoru 3 nationalitati principali voru jucá rol'a cea principale; prin urmare ecuilibrulu internationale se va poté sustiené numai prin modalitatea recomandata de inaltulu regimu.

La obiectiunea Presiedintelui, ca acést'a s'ar tiené de desbaterea speciala, — isi incheia cuventarea, si se alatura cu totulu lenga liniamentele generale, care o a datu comisiunea in privinti'a modalitateri tramiterei la senatulu imperiale si dorresce din anima cá in casa se si le faca de ale sale. (Bravo!)

C. Schmidt é pentru alegerea formala la senatulu imp. dorindu cá se se puna in representatiune, cá alegerea acést'a se nu servésca de prejudiciu pentru venitoriu, se striga incheiere, si din mai multi vorbitori restanti se alege Zimmermann*) pro, si Gaitanu contra.

Gaitanu recomanda padirea legii si consimtiesce cu Obert si Wittstock (in Nr. viitoriu ei vomu aduce intrég'a cuventare.

Zimmermann sustiene formularea comisiunei.*)

Binder cá referinte mai recomanda operatulu comisiunei de basa a desbaterea speciala, si asia se si pasiesce la desbaterea speciala.

Fabini pretinde cá alegerea deputatiloru se se faca stramutanduse chiaru in contra de cumu erá propusu de comisiune; si

Schuler Libloy si da parerea, cá neci unu despartimentu se nu aléga din senulu seu.

Dupa in schimburi de vorbe fora interesu se primi propunerea lui Fabini; ear amendementele lui Obert si Wittstock din sied. tr. disparura, cá cumu nici acolo n'ar fi fostu. —

Brasiovu 31. Oct. Insciintiare dela magistratulu localu 30. Octobie. Dupa impartasirea magistratului dela

Kézdi-Osorheiu au proruptu si acolo bóla de vite, deunde, nu se voru lasá vitele cornute la tergulu de acolo.

Nru 10,286. Asemenea domnesce bóla de vite in com. Hunedórei in comunele Vulcanu; Zsily, Vaideei si Barbateni de susu; in Háromszék, in Nagy-Ajta si Bölön, apoi in Fogarassiu; in urma in Petersdorf din sc. Sebesiului si in Buchholz din sc. Cincului mare, care descoperiri r. gub. se facu in publicu cunoscute.

Dela Clusiu: Cont. Béldi si Nemes, dupa cumu se vorbesce, nu voru merge la Vien'a. —

Mas'a festina. In onórea deputatiloru Ardeleni dede abatele monastirii benedictine dela Mólk Eder o masa in 25. Oct., la care luara parte afara de vreo 4 insi toti Ardelenii si alti senatori imp. pana la Nr. 65.

In 26. totu in onórea deput. ardeleni serata la ministr. Schmerling fórte pompósa, la care luara parte si Archiducii: Albrecht, Wilhelm, Carolu Ludovicu, Carolu Ferdinandu, nobilimea cea mai nalta si solii poteriloru.

In 28. se tienù alta masa festina in Vien'a, la care Presiedintela casei Domniloru (Auersperg) redicá toastu pentru Imperatulu; Schmerling pentru Ardeleni, dicundu intre altele, Ardealulu si a facutu dator'a, acumu e rondulu la noi a ne implini oblegamintea de multumire catra Ardealu. Frumós'a tíera se invetia in fapta ce insemnédia a tiené de Imperiu, déca vré Dumnedieu in scurtu tempu va grabi aripatulú calu de aboru dela Vien'a la Sabiiu; speréza, ca in scurtu timpu tóte tierile si voru tramite deputatii sei la Vien'a; Pr. Haszner pentru Schmerling si Nadasdy cá purtatorii flamurei constitutiunei austriace. Groisz pentru prosperarea constitutiunei.

Tíera romanesca. Pentru comandele generale se si denumi: 1. Pentru comand'a superióre a trupeloru dintre Milcovu si Oltu generalulu Ioanu Em. Florescu, caruia prin decretu domnescu i se da si multumire pentru concursulu ce a datu la organizarea armatei si desvoltarea spiritului militariu. 2. Pentru militi'a de dincolo de Milcovu se danumi comandantu prov. colonelu Savelu Manu.

S'a mai decretatu organizarea scólei copiiloru de trupe ai deferiteloru regimente ale ostei, in Jasi, adunanduse toti copii de trupa de pela regimente in institutulu acel'a spre á primi o instructie de ajunsu cá sa póta seroi cá sergenti si furieri la óste, si cei diliginti se se póta inaintá si la rangulu de oficiru.

Rusi'a. Imp. Alecsandru se fi disu catra solulu francu, candu porni din Petruburgu: Spune amicului meu (Napoleon) ca la prim'a provocare din partea Europei, voi face Varsavi'a asemenea cu pamentulu. Nou inca nemicu in caus'a polóna. —

Senatulu imperialu.

Cas'a de susu. Unu telegramu ne anuntia, ca in 27 fura bineventati membrii Ardeleni si in cas'a de susu, prin presiedintela, care constata prin acést'a, ca senatulu imp. é intregitu. Eppulu Siaguna multumescce pentru salutarea amicala, dicundu, ca Ardelenii o facura acést'a din convingere patriotica, cumca acesta é unu pasu fericitoriu de tóte tierile si care sustiene autonomi'a interna a singuriteloru tieri; Diplom'a si patent'a, corespundu atatu cerintieloru imperiului, catu si dorintieloru celoru juste ale popóreloru, de acea diet'a Trniei nu se indoi a otari inarticularea a oestoru acté cu unanimitate. Noi nu vomu lipsi, dice Br. Siaguna, a corespunde chiamarei nóstre cu consciintia, (aplausu viu) —

Dupa acést'a se primi proiectulu pentru continuarea de a culege contributiunea suita si desfiintiarea contributiunei diferentiale de vinarsu, dupa cumu se otarise in cas'a de josu.

In comisiunea finantiala a casei de susu, se alesera si Siaguna, Popp, Bruckenthal si Fogarasi.

Scimu in extractu, cu oata bucuria s'au primitu deputatii Ardealulu in senatulu imperialu in siedint'a din 20. Octombrie, candu inainte de tote se ceti insciintiarea ministrului de statu, cu Trnia a alesu deputati, apoi presiedintela casei deputatiiloru senatului imp. Dr. Haszner salutá pre Ardeleni in tipulu urmatoriu:

„Cu sentiu de satisfacere inalta si cu bucuria sincera pasiescu la actulu acestu-a. Numerulu celoru de unu credeu cu noi, a caroru intrare noi totudeaun'a o salutamu cu bucuria, asta-di se-va inmulti prin o céta de barbati emininti, despre cari noi potemu sperá, cumca pe terenulu vointiei si alu conlucrarei comune curundu se voru senti intre noi cá-si casnici, si cá-si amici intre amici.

Dara mai multu, noi prin intrarea barbatiloru din Transilvani'a salutamu invingerea importanta a cugetului, pre care inaltulu nostru imperatu in constitutiunea imperiale l'au facutu in cuventu si fapta. Efectulu acestei invingeri pentru noi e deplin si intregu, pentru ca dreptulu intregu, ce ni lu da constitutiunea representatiunei popóreloru austriace, prin acést'a a devenitu dreptulu acestei inalte case, ce ea acú in poterea indreptatirei sale proprie póte se lu eserceze, si trebuie se lu eserceze Din diluviulu opiniiloru contrarie, Dvóstra Dloru colegi noii ai nostri ni-ati adusu primul ramu la nae'a nóstra, cu care noi potemu pasi din restringerea acelei-a la deplin'a mesura a dreptului si detorintieloru nóstre. In afara s'a reportatu numai o parte din invingerea, ce noi o pretindemu ca necesitate, nu pentru noi ci pentru imperiu, pentru intregu

cá-si pentru partile lui. Dar' si acolo unde invingerea noastră nu se estinde, va lucrà fapt'a cea potinte a intrarei DVóstre. Pentru ca ceea ce se parea eri a fi inca departe, asta-di s'a realizatu, si astufelu credinti'a ce n'a disparutu nici candu, e totu mai via, cumca ceea ce asta-di nu este, va veni mane, pentru ca trebuie se vina, ca-ce cunoscut'a sentintia: „Istori'a universale nu e inchisa“ are o sentintia finale de care nu debue se ne uitamu nici candu: „dar' cu putere neresistibile si-eseccuta legile sale.“

Si asié neresistibile se va adevéri despre Austri'a lega a formarei moderne a staturiloru, si din pravulu seceloru o va radica la acea forma de putere, care intr'adeveru lasa partiloru feliurimea vietiei, dar' pretinde pentru sine in tonu demandatoriu unitate nedespartita. (Bravo! Bravo!). Acést'a e credinti'a noastră, si in acést'a credintia asecclamu cu rabdare diu'a de mane. Dar' cu bucuria umilita-primimu noi donulu de asta-di, ca prim'a dovéda despre adevéru credintiei noastre. Dè ceriulu cá acést'a se traiésca neincetatu in aceste spacie, si curundu se potemu salutá bucurosi si pe acei-a, ale caroru dovédi pentru credinti'a noastră noi le asecclamu, precumu asta-di pe DVóstra Dloru mei ve bine-ventamu cu tóta bucuria si din inima. (Placere vina.)“

Dupa ce depusera apromisiunea in 3 limbi. Conrad Schmidt comitele sasescu respunde asiá: Dle presiedinte! Inalta casa! Acordulu celu voiosu cu care au pasitu deputatii din Trni'a in acést'a inalta casa; numai inaltiatu póte fi prin cuventarea cea amicabila a Dlui presiedinte.

Transilvani'a, de secle in posesiunea unei constitutiuni, prin care dreptulu de legislatiune erá impartitu intre principe si reprezentanti'a tieriei, dovéda despre acést'a tratatulu de supunere asié numitu: diplóm'a Leopoldina din 1691, a recunoscutu, ca alipirea strinsa de Austri'a e uniculu limanu de mantuire pentru esistinti'a sa periclitata atatu de dese ori si atatu de tare prin frecarile interne si invasiunile inimice.

Mai tardiu in anulu 1722 prin primirea santiunei pragmatice si in anulu 1744 prin inmatricularea acestei legi fundamentale de statu s'a dechiaratu apriatu pentru unitatea imperiului, pentru intregitatea si nedespartibilitatea monarchiei. Acést'a s'a intemplatu intr'unu tempu, candu principiulu constitutiunale inca nu si-castigase validitate in tóte tierile monarchiei; cu atatu mai vertosu Trni'a trebuie se se lipésca de monarchi'a constitutionale, care si-a alesu de masima constitutiunei sale egal'a indreptatire a tuturoru popóreloru, egalitatea in antea legeri a tuturoru cetatianiloru de statu, asemene indetorire la portarea sarcineloru statului Eu-su asié defericitu, ca in privinti'a cestei-a din urma se me potu provocá la fapte, ce dau dovéda apriata si nedisputabila despre pusetiunea dietei Transilvane catra constitutiunea imperiului.

Diet'a Transilvaniei, precumu marturisesce adres'a asternta pre umilitu Maiestatei sale imp. reg. Apostolicu, s'a folositu cu bucuria de ocaziunea ce i s'a imbiatu de a se dechiará pentru legile fundamentali din 20. opt. si 26. fauru. (Bravo!). Acést'a dieta indata dupa acést'a a dechiaratu cu unanimitate de voturi incorporarea ambelor legi fundamentali in legile dietei (bravo!). Facia cu aceste fapte inalt'a casa nu are lipsa se i dau alte desluciri despre aceea, cumca in diet'a Trniei n'a fostu nici o voce in contr'a tramiterei la inaltulu senatu imperiale, si alegerea deputatiloru s'a efeptuitu cu cea mai mare promptitudine. (Bravo.) Deputatii din Trni'a s'au grabitu a cuprinde locurile loro in acést'a inalta casa, se iè parte impreuna cu cei lalti membri; pentru ca a supr'a afaceriloru comune ale imperiului se se decida in modu adevératu constitutiunale prin reprezentanti'a comuna a imperiului. Inse pentru Transilvani'a n'a fostu imperativu numai acestu punctu de vedere, poporatiunea Trniei ascépta de la representatiunea comuna a imperiului si inaintarea intereselor materialu. Ea contéza cu incredere, cumca Transilvani'a, prin mediolocirea constitutiunale a representatiunei imperiului, va fi trasa in mreja caliloru de feru austriace, cumca prin acea se va face capabile a solvi contributiunea, se voru face reforme corespundiatórie in finantie si in modulu intregirei armatei si astu-felu se va usiorá sórtea partii celei mai mari si mai serace a Trniei. Dechiarandu dupa convingere parerea acést'a, considerandu desu amintit'a adresa a dietei Trne, credu ca potu contá pe deplin'a convoire a inaltei case, candu indrasnescu a mi sprima speranti'a, cumca inaintarea intereselor materialu si a le Transilvaniei va afla cei mai caldi reprezentatori si intre cei lalti deputati, a acestei inalte case. (Bravo!) Eu si colegii me; stamu constanti pe terenulu constitutiunei imperiale; noi credemu in puterea de viétia a acestei constitutiuni; acést'a amu doveditu-o noi prin intrarea noastră in acést'a inalta casa. (Bravo in stang'a.) Si astu-felu sperezu eu cu deplina incredere, cumca intrarea noastră in cas'a deputatiloru 'inaltulu senatu imperiale va fi celu mai fericitu punctu de întórcere nu numai in istori'a patriei noastre mai anguste, ci si in istoria Austriei intregi, potinte, plina de gloria si onori. (Bravo viu.)

Se trece la ordinea dilei obiectulu nóueloru reforme de contributiune si dupe multe vorbe se decide, cá comisiunea la acést'a se se compuna asiá, cá tóte tierile se fia reprezentate in ea, cumu pretinse si Schuler

L. In cas'a de diosu se totu desbate budgetulu; alu curtiei, alu senatulu imperialu, alu ministeriului si alu cancelariei cabinetului se primira fara desbatere. Comisiunea finantiala 'si trase in senulu seu si 4 Ardeleni, Groisz, Baritziu, Atdoleanu, Trauschenfels, ear' in comisiunea contributiunei de luesu Br. Friedenfels.

MAIESTATEA S'a C. R. APOSTOLICA

s'a induratu pré-gratiosu a demanda deschiderea unei a

VIII. LOTERIE DE STATU

spre scopuri filantropice si comunu-folositóre, si totudeodata pré-gratiosu detiermuri, cá din curatulu venitu alu acestei loterie

un'a diumetate

se se decida zidirei unui institutu de smintiti in Tirolu, infintiarei unui institutu pentru scutirea femeiloru esite din carceri in Veneti'a, si eventualuminte dupa marmea acestei diumetati spitalului de copii dela St. Anna in Vien'a si spitalului de copii Franciscu-Josefinu in Prag'a;

ear' ceealalta diumetate

spre fundarea de stipendie de mana pentru fetele fara avere ale c. r. oficeri, ale partiloru si deregatoriiloru militari; in fine spre infintiarea de fundatiuni in casele mai nalte de crescere si in companiele de scóla.

Amesuratu acestui prá-naltu mandatu, c. r. directoratu alu veniteloru de loteria, deschide aceasta

FILANTROPICALOTERIA de STATU

ale carei castiguri dupa planulu de jocu adungu insemnata suma de

300,000fl. de val. austr.

Unu sortiu costa 3 fiorini val. austr.

Fiindu ca se lucra pentru inaintarea unoru scopuri atatu de folositóre civili si militari, si fiindu ca cumparatoriloru de sortiuuri li se deschide calea spre castiguri atatu de insemnate, directiunea veniteloru de loteria nutresce speranti'a, ca si loteri'a acest'a se va bucurá de asemenea via impartasire, ca si celelalte loterii filantropice de pana acumu.

Dela c. r. directoratu alu veniteloru de loteria.

Despartimentulu loterieloru de statu pentru scopuri filantropice si comunu folositóre.

Vien'a, 17. Septembrie 1863.

Fridericu Schrank,

3-3

c. r. consil. de gubernu si siefulu direct de loteria.

Subscriii facu cunoscutu Onoratului Publicu cumca „Calendariulu pentru poporulu romanu cu privire la mai multe cerintie a le lui, intocmitu de D. G. Baritiu, si continuatu pe anulu 1864 de D. Profesovu V. Oroianu a esitu de sub tipariu, si se póte capata indata cu pretiulu de 30 cr. v. a.; mai incolo cumca acestu Calendariu se afla in Brasiovu in librari'a lui Haberl & Hedwig, si in alui Sindel, in Sibiuu la S. Filtseh, in Aradu la fratii Bettelheim, in Oraviti'a la Carl Kehrler, si in Timisiora in unele librarii.

Domni cumparatori, carii voru binevoi a ne onora cu insarcinarea de a le tramite esemplare din acestu Calendariu, sunt rogati a trimite suma respectiva de a dreptulu la subscrisii editori, cari mai provóca inca pe toti cei restanti cu refuirea pentru ecs. din anii trecuti, cá se nu o mai amane.

Römer & Kamner.

Nr. 4321 1863 civ.

EDICTU.

Dela magistratulu urbanu si districtualu alu Brasiovalui cá tribunalu judecatorescu, se face cunoscutu, cumca plenipotinti'a lui George Anken, in puterea careia erá indreptatitu a suscrie cá procuristu pentru firm'a „fii George Ioan in Brasiovu“ (Georg Johannis Söhne in Kronstadt) cu datulu de astadi s'a stersu.

Brasiovu, 17. Octombre 1863.

2-2

Magistratulu urbanu si districtualu, ca trib. judecatorescu.

Cursurile la bursa in 30. Octombre 1863 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 40 cr. v. a
Augsburg	—	—	112 " 25 "
London	—	—	112 " 50 "
Impramutulu nationalu	—	—	81 " 35 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	75 " 45 "
Actiile bancului	—	—	788 " — "
" creditului	—	—	185 " 60 "

Obligatii desarcinarii pamentului in 13. Octombre 1863 :
Bani 74. — — Marfa 7.50

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
JOANNE GÖTT.